

EL GAL

PERIODIC POLLENCI

ANY I - N.º 16 - MAIG - PREU 25 PTS. BOLLETI EDITAT PER O.C.B.
POLLENÇA, C/. SANT ISIDRE N.º 3. D.L.P.M. 503-79. IMPRIMEIX EDITORA BALEAR, S.A.

EDITORIAL

Això era i no era un ajuntament democràtic que tenia un any de vida

Era un tres d'abril de 1979, quan el poble de Pollença va exercir el dret del vot democràtic amb els resultats de tots coneguts. L'ajuntament, òrgan de govern i administració municipal, va ésser ocupat en certa eufòria pels representants dels tres partits existents en el poble.

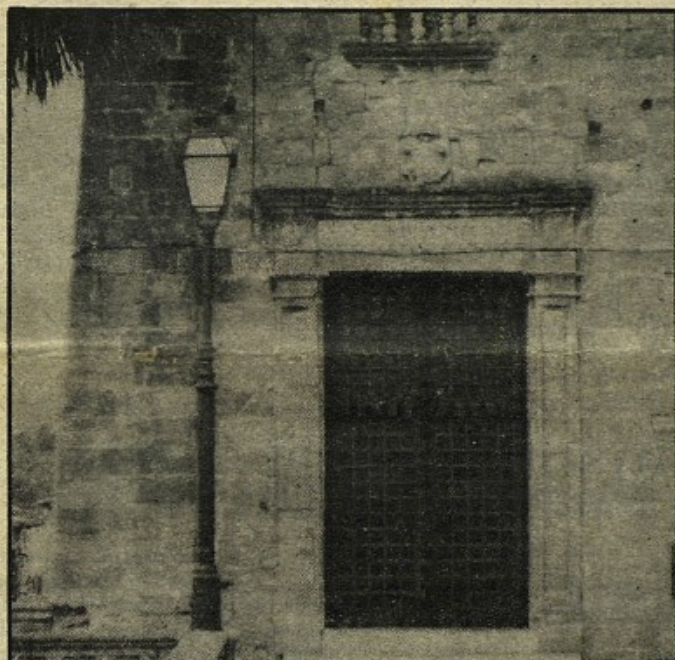
Aleshores va entrar "la democràcia" a l'ajuntament.

El fet a dotze mesos vista ens ha desencantat: No ens oblidam de que en tot l'Estat espanyol se sent certa nostàlgia pels mots efectivitat, dinamisme, imaginació, transparència en les gestions, i tot un caramull de paraules que creïem naixien en l'esperada renovació política. A nosaltres (el poble) ens pertoca comprovar i exigir els canvis dins el nostre àmbit local.

Les il·lusions que bategaven dins cadascú, imaginant un ajuntament al servei de Pollença han quedat dins la caixa dels desitjos esperant el seu torn; o ens varem equivocar depositant el vot o els representants elegits no han respost a les seves ansies.

Els impediments que obstreuen el desenvolupament real del nostre òrgan de govern són de diversa índol: Per una part ens trobam que a nivell administratiu manquen per ocupar les places de Secretari, i inventor amb les conseqüències negatives que aquest fet reporta; per altre part existeix des de fa estona un temor latent, quasi humiliant, dels homes del nostre poble quan per alguna raó han de pujar a la casa de la vila. (Ens hauriem d'aplanar la llarga capamunta).

La idea abans esmentada s'enquadra dins quatre parets de l'edifici que ens ocupa, i els que coexisteixen allà dins no són més que escriptors i realitzadors de les ordres dels que vertaderament dirigeixen, responsables en darrer extrem d'exigir efectivitat adminis-

trativa, de tombar la burocràcia que atura les gestions i de plasmar (per la seva credibilitat) resolucions mitjançant programes d'actuació racional, planificació global basant-se en necessitats reals, mesurant necessitats... (com a nota curiosa s'ha de dir que encara no existeix una legislació feta sobre les competències i funcions pròpies dels ajuntaments). El centralisme no amolla per ara les arriendes. Aquest burot literari (que no ha estat de la nostra devoció) i que aquests 365 escalons ens han obligat a escriure, determina constatar que els partits d'esquerra amb minoria dins l'ajuntament, mal grat s'unesquin, si és que qualche dia ho fan, estan pagant car quasi mig segle de manca de pràctica política legal. La tàctica duta a terme per aquests és absolutament unilateral i sense cap dubte no han trobat (deu faci que sigui aviat) el camí i la drecera participativa popular que contrasta la murada del partit majoritari.

No seria honrat oblidar

que les propostes defensades per l'oposició són majoritàriament rebutjades (Exemple: del número de 16 se n'han acceptades 4).

El partit majoritari defensa els interessos de les classes benestants, basant-se en una política batística que agarenteix un moviment d'acció en tot moment i cas. La seva ideologia plena d'improvització queda definida en el millor dels casos dins un reformisme massa moderat. Com a balanç hem d'exposar que l'únic responsable del bon o mal funcionament del nostre ajuntament pertany a la UCD.

I un greu problema que preocupa als autors d'aquestes retxes és la qüestió de la participació popular. L'esperit de poble, la consciència i xauvinisme que demostram cada any a la nostra festa major, no s'ha sabut entendre a altres camps: consciència social, consciència política.

Encomanam als partits d'esquerra la tasca difícil de fer viable i real l'autogestió política, entenent per això la plena llibertat.

MESTRE AMADOR MAGRANER, L'INVENTOR DE POLLENÇA

(Pàg. 6)

COMUNICAT DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

Davant els fets ocorreguts durant la festa del primer de maig, L'Obra Cultural Balear vol expressar la seva opinió al respecte, censurant l'actuació dels organitzadors i col·laboradors de la festa.

En primer lloc, i sempre respectant qualsevol bandera d'una regió o nacionalitat de l'estat, hem de la-

mentar el fet de que se col·locàs la bandera andalusca a lloc relevant, donant lloc a interpretacions molt diverses.

Consideram que no és donà la importància que pertoca a la nostra bandera. Així també la reacció dels organitzadors quan qualcú va expressar la seva disconformitat no fou massa co-

recta.

Ens demanam quina hagués estat la reacció si la bandera mallorquina fos col·locada a un lloc preferent a altres indrets de l'estat.

Tot això provocà un ambient enrarit, perjudicial per a la festa, i esperam que fets per l'estil no siguin motiu de censura per properes ocasions.

IMPORTANT ACCIÓ DE LA POLICIA MUNICIPAL. UN NIN FUGAT DE LLOSETA ES RECOLLIT

A POLLENÇA

El dia setze d'abril es va fugar del seu domicili, a Lloseta el nin d'onze anys Ramon Crespi Pablos. Per lo vist estava d'acord amb un altre amic seu per a fugar-se conjuntament però ho va fer en solitari, dirigint-se cap a Lluc. Va ésser fent autostop que arribà a Pollença transportat per la mateixa

persona que el dugué al "cuartelillo" de la policia municipal ja que sospità que la cosa no estava massa clara. Una vegada allà els guàrdies l'atengueren molt amablement, li donaren dinar i poc a poc l'atlot ho explicà tot. Per lo vist l'acte realitzat estava moti-

vat per les males relacions familiars dels seus pares.

Personats els guardies i els atlots al seu domicili no tan sols l'entregaren als seus pares sinó que fent gala d'un esperit cívic amonestaren als seus pares per no preocupar-se abastament de les relacions amb el seu nin.

UN GRAN DESPISTE DE LA TELEVISIÓ ESPANYOLA

El mes passat en el programa televisiu DING-DONG va tenir lloc un fet molt curiós. Es va premiar l'originalitat de presentar un "me-

jillon gigante" en 111.111 ptas, quan en realitat no era més que una nacre de tany regular. "Que ilusión comerse un mejillon a rodajas" exclamava el presenta-

dor, i altres afirmacions i exclamacions reflexa de la seva incultura. Aquest fet no ha estat comentat per la premsa mallorquina.

L'AFICIÓ DEL POLLENÇA F.C.

En el partit celebrat a "Ca N'Escarrinxo" contra l'Esportles era el dia del club, i més aviat fou el dia de l'afició. Comparagué l'equip contrari amb un bon grapat de "hinchas" amb els seus corresponents instruments musicals i banderes. Durant tota la primera part l'afició

del Pollença va quedar un poc estorada davant aquest espectacle, encara que animaven al seu equip no feient tant de truí com els contraris. Però en començar la segona part la truita es va girar, comparagué en Joan Llobera amb la seva trompeta i al só de visca Pollença i de

quatre passo-dobles va sembrar l'eufòria local i allò es convertí amb una festa. Al final triomf per la mínima dels locals, tot acabà bé, l'equip local saludant del centre del camp i aplaudint al públic, i aquest als jugadors locals i als visitants que feren gala d'un magnífic joc.

RESPOSTA DE MALLORCA AL DECRET DE NOVA PLANTA; ENGUANY A PORRERES

Sembla ésser que els actes que es celebraren a Pollença commemoratius de l'implantació del decret de Nova Planta pel rei Felip V, que significà per a les Illes la pèrdua del seu règim autònom i la pèrdua de la oficialitat del català,

tindran una continuïtat. Uns quants pobles estaven disposats enguany a continuar aquests actes, l'Agrupació Cultural de Porreres, ha sol·licitat a l'OCB el recolzament per aquesta celebració, que coincidirà amb les seves festes patronals.

AVÍS DE LA REDACCIÓ A TOTES LES ENTITATS I PARTITS POLÍTICS QUE VULGUIN DISPOSAR D'UN ESPAI EN AQUEST PERIÒDIC.

Després dels nombrosos contactes particulars i reunions amb totes les entitats, encaminats a que cada una que l'interessi pugui disposar d'un espai al nostre periòdic hem decidit comunicar el següent:

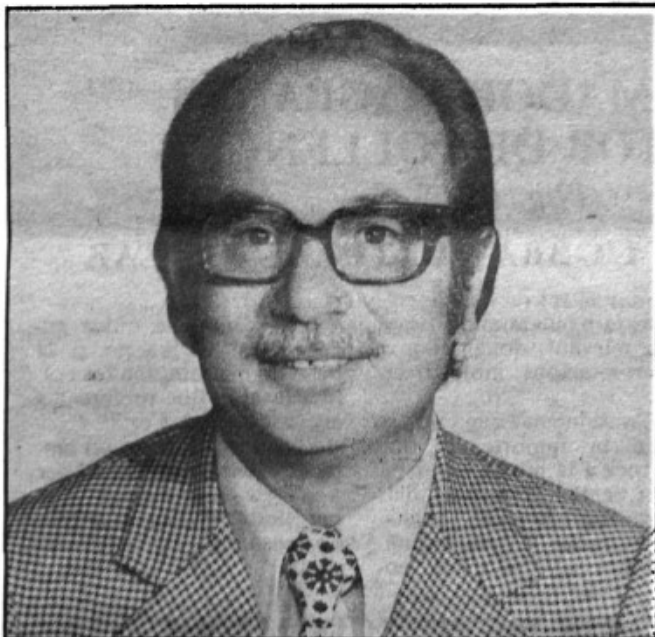
El termini de presentació de sol·licituds acaba el dia 15 de maig a les 10 del vespre. Els partits polítics que decideixin no disposar d'aquest espai fix, no ho podran fer en altres èpoques que més els interessi. Per a qualsevol informació Telf.: 530355.

APROVAT LA CREACIÓ D'UN INSTITUT DE B.U.P. A POLLENÇA

TRIBUNA PUBLICA

Andreu Vidal Llabrés es Doctor en Medicina; conegut promotor d'urbanitzacions i creador de "Zonas Residenciales del Norte de Mallorca". Entra a la nostra sèrie d'entrevistes com un exponent del món empresarial de Pollença i hem pensat que amb ell podem tractar aspectes que tant afecten a la nostra salut pública econòmica, com són el turisme i els nostres recursos naturals.

- Sr. Vidal, digueu un nom de polític local.
- La política és vella; i els polítics, joves.
- Un nom d'artista pintor?
- Dionís Bennassar.
- Un hotel de Pollença?
- Formentor.
- Una urbanització local?
- "Los Encinares".
- Un desastre ecològic a Pollença?
- L'esbucament del Lleó. Tenia una força ben significativa.
- Una Empresa constructora local.
- Totes, dins la seva pròpia línia.
- Una Artesania local?
- Són dignes totes.
- Un monument prehistòric?
- El grup de Coves Prehistòriques de "Los Encinares", de Sant Vicenç.

"QUAN L'OBRA PARLA, NO CAL QUE L'AUTOR LA PROCLAMI"

Entrevista amb el metge Vidal

- ¿Una institució pollencina.
- El Festival de Música de Pollença.
- ¿I una injustícia pública que li hagin fet a vostè?
- No me n'han feta mai. Sempre m'han tractat bé.

UNA VISIO DEL NOSTRE FUTUR

-Sr. Vidal, que ens diu de l'esdevenidor turístic a Mallorca?

-Per a concebre el futur, se precisa somniar i crear un clima i un ambient d'enteniment que inspirin les circumstàncies i la confiança necessària per a potenciar la inversió. El desenvolupament i el progrés se fonamenten sobre la comprensió. Si els empresaris i els treballadors s'entenen, de les seves bones relacions depenen el nostre futur i el nostre turisme.

Les possibilitats turístiques de Pollença son evidents, tot impulsant i potenciant la nostra agricultura i la construcció. A la construcció, particularment, li donaria un tractament especial, perquè és on intervé i conflueix tot allò que genera la riquesa del nostre poble. El turisme ve per l'encís que té tot lo nostre. Per això, sobre les innovacions rares. Aquí tenim prou patrimoni i prou originalitat. No tenim necessitat d'anar de manlleus a terra estranya. Com tu mateix has dit, les nostres urbanitzacions no son de les més dolentes entre les de Mallorca. Per tant, he d'insistir, s'ha de donar un punt de confiança als promotors que s'ho mereixin. Quan l'obra parla, no cal que l'autor la pregoni.

-Vostè que és un home d'empresa, que té fortes influències i, lògicament, interessos a defensar, ¿per que es manté tan distanciat del govern i de la política del poble?

-Es que sempre he considerat que l'urbanitzador ha d'estar deslliurat de l'Ajuntament, amb certa independència; i mantenir, emperò, relacions sanes en bé del Municipi.

-¿Si el Metge Vidal fos el batlle, que és lo primer que faria, en aquest moment?

-Per ésser batlle avui es precisa posseir dedicació, vocació, preparació i temps, del que jo, desgraciadament, no en puc disposar. I lo primer que faria, i des d'aquest moment, seria col·laborar amb el batlle i amb tota la Corporació Municipal per intentar donar una solució preferencial a l'aprovació definitiva del Pla General d'Ordenació de Pollença, el seu Port i la seva Badia. Perquè, quan tinguem el Pla General aprovat, els problemes urbanístics seran fàcil de resoldre, cosa que a tots ens interessa, ja que de la seva solució depèn, en gran part, el futur, l'impuls, el desenvolupament i progrés de Pollença. I com que ningú voldria adjudicar-se el fet de col·lapsar o boicotejar cap projecte que sia beneficiós per al poble, s'ha de respondre als problemes canviants amb solucions renovellades. I és un deure humanitari i ineludible el que tenim tots els polítics i governants del nostre poble de generar noves riqueses, inver-

tint i organitzant el nostre camp, terra i verdor; possibilitant així la creació de llocs de feina.

EL FONS DE LA QÜESTIO

-El Metge Vidal té l'anomenada d'ésser generós, al manco sap quedar bé amb la seva gent. Però m'agradaria saber si aquesta generositat seva és a fons perdut o si són realment inversions controlades. Sempre s'ha dit que ningú fa les coses per no res. ¿Vostè, que diu al respecte?

-No tenc pretensió egoïsta. Crec que si de la generositat se'n fa una crida, o se n'espera un profit, més val no parlar de generositat. Consider que les virtuts són inviolables.

-Hi ha una qüestió que comença a preocupar a qualque sector popular, i és el següent: ¿Quan, trosset a trosset, haguem venut tota l'Illa als estrangers, llavors què farem? Perquè hi cap la possibilitat de que el nostre futur ens obli- gui a fer de criats en els "Xalets". Sobretot, si els inversors i els homes d'empresa se deixen engatusar per l'enlluernament dels doblers fàcils i fràgils del turisme.

-La pregunta inclou tres punts. Puc dir que, en quant al primer punt, amb tots els meus respectes, la resposta no és pròpia de la meua competència. No obstant, he de signi- ficar, entre altres, els conceptes següents:

1.º.- Amb un Pla General aprovat, mai no serà possi- ble la venda de l'Illa "trosset" a "trosset". 2.º.- La vigent legislació espanyola limita a 2.000 metres quadrats l'adqui- sició estrangera. En declarar-se Parc Nacional la Serra de Tramuntana, ja tindrem un immens sector guanyat per a l'ecologia i el medi ambient. 3.º.- Ningú està obligat a fer de criat si no té vocació de servici. Tota criatura vivent està obligada o vinculada a la convivència social. L'home de ne- goci que se mou sols i exclusivament pels doblers, és rarís- sim que tenguí continuïtat, ja que a la seva empresa li falta l'al·licient o la raó de viure, que és l'energia estimulant de la imaginació creadora.

-¿Cap altra cosa?

-Sí. El poble té dret a opinar; i la censura no ha d'ésser mai obstacle, sinó ajuda per a clarificar conceptes, per a comprendre que, sense economia, no hi ha política estable; i sense política estable, no hi ha benestar social. Cada regió o municipi respón a un tractament distint. El cas de Pollen- ça, amb la seva genuïna i pròpia personalitat -cultura, art, tradició, història- requereix un procediment que arrel- li dins la seva llibertat responsable i en la seva essència histò- rica i ja, des d'aquests fonaments tan be exaltats amb l'him- ne "Visca Pollença", crear l'impuls propici a fi de que un poble tan meravellós pugui consolidar un enlairament con- trolat i prudent cap a més amplies horitzons.

J. A. Encinas S.

ELS PARTITS OPINEN SOBRE EL PRIMER ANY DE L'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC

El "Gall" ha oferit aquest espai als partits de l'Ajuntament perquè expressin la seva opinió damunt el balanç d'aquest primer any d'ajuntaments democràtics. Han contestat els següents:

UCD:

Consideram que el primer any de L'AJUNTAMENT que sortí de les eleccions municipals del mes d'abril de 1.979 ha estat altament positiu donada la convergència dins la Corporació municipal de persones de diverses opcions polí- tiques (UCD, PCIB i PSOE) amb una forma diferent de veure les coses, d'enforçar-les i de prendre solucions.

S'ha de tenir en compte que les atribucions dels ajun- taments són molt concretes i ben definides les seves compe- tències en especial l'ordre econòmic amb una finalitat d'una constant millora i superació de la prestació de serveis en benefici de la comunitat pollencina.

S'ha dedicat una especial atenció al sanejament de l'economia municipal i l'actualització dels impostos muni- cipals i l'evitació de frau, l'acabament de les obres comen- çades i d'altra banda per part d'U.C.D. s'ha presentat un programa de les activitats municipals elaborat pel Comitè Local i el grup de Regidors del partit, en el qual s'ha dit en forma molt clara quines eren aquestes i la forma de dur- les a terme amb uns pressuposts previs, unes previsions a curt i mig termini, unes previsions immediates i unes execucions pendents.

Amb tot aquest bagatge tenim una previsió futura, eficaç i necessària, no solament per aquest ajuntament sinó més bé pels que vendran i per un futur de benestar i de progrés.

En conclusió i sense triunfalisme, podem dir que les activitats preponderants se poden concretar: millora de l'infraestructura en caràcter general, vies de comunicació veïnals, i d'una manera especial l'ensenyament amb tota la seva problemàtica i solucions positives.

abril 1.980.

PCIB:

Si existeix un fet fonamental a l'hora d'analitzar aquest primer any de vida municipal, és el resultat que se donaren i l'equilibri de forces resultant de les primeres eleccions municipals que se feien en molts d'anys. La dreta representada per l'UCD aconseguia la majoria absoluta, encara que el PCIB i PSOE, treguesen en certa mida un re- sultat inesperat. Així les coses, el partit majoritari, amb el seu batlle, ha estat incapaç de donar un nou caire a la vida municipal. L'aplicació estricta de la vella llei antidemocrà- tica i presidencialista de Règim Local, no dona més resul-

tats que manca de participació (totes les delegacions per l'UCD, Plens per a escoltar, permanents a porta tancada, manca de comissions ciutadanes, escassa connexió amb en- titats representatives i culturals...); i actituds per part de l'alcaldia (decrets per aturar qualsevol iniciativa de parti- cipació de les altres forces), així com la falta de coherèn- cia i de decisions definitives, sobre tot en matèria urbanis- tica demostren l'urgència de dues coses: L'elaboració per les Corts de la nova llei de Règim Local i l'acció comú de les dues forces d'esquerra representades a l'Ajuntament.

AGRUPACIO COMUNISTA DE POLLENÇA (P.C.I.B.)

RIEGO POR GOTEO

LA SOLUCION A SUS PROBLEMAS AHORRANDO AGUA Y MANO DE OBRA, ES MUY ECONOMICO, USTED MISMO PUEDE INSTALARLO, SE LE FACILITARA TODA INFORMACION. MATERIAL NECESARIO CON MANGUERAS GA- RANTIZADAS.

ESTUFA - CHIMENEA - FRANKLIN

MARTORELL TORRANDELL

TODO PARA LA CONSTRUCCION - TRANSPORTES

Agente Pinturas "RIPOLIN"

TITO CITADINI, 8 - TEL. 53-05-49 - Pollensa (Mallorca)

*PAVIMENTOS GRES Y CERAMICOS

*REVESTIMIENTOS

*AISLANTES

*FIBROCEMENTOS

*TUBOS DE P.V.C. RIGIDOS Y DE POLIETILENO

BLANDO ESPECIAL PARA RIEGOS POR GOTEO

*IMPERMEABILIZANTES

*REFRACTARIOS

*CEMENTOS, PREFABRICADOS

*MANGUERAS Y ASPERSORES

PRECIOS ECONOMICOS

"EL GALL"

EL FAN: Toni Marquet, José Encinas, Antònia Riusech, Pep Bordoy, Miquel Angel March, Tomeu Paye- ras, Joan March, Margalida Alemany i Catarina Carbonell
COLLABOREN: Bernat Cifre, Miquel Bota Totxó, Antoni Seguí, Pep Torrandell, Francesc Serra de Gayeta, Martí March Cerdà, Antònia Vicens, Maria Seguí, Ale- xandre Ballester, i Miquel Ripoll.

Els articles publicats en aquest periòdic, expressen únicament l'opinió dels seus autors.

— 0 —

Informació telefons: 53 03 55 — 53 07 68.
Suscripcions: Tel.: 53 16 74. (Als capvespres).

Ilegiu

mallorca
socialista

la revista
de l'esquerra
mallorquina

PSM

Partit Socialista de Mallorca
carrer Temple, 7 Ciutat

UN S.O.S. DE LES BARBERIES DE POLLENÇA

Un dels oficis que pitjor ho estan passant des de fa ja molt de temps, i sobre tot ara, és el de barber: La proliferació de les maquineries d'afeitar elèctriques i el canvi dels costums en la forma de dur els cabells han provocat una minva considerable amb la influència de clients a les barberies. Si a això hi afegim els increments en tots els àmbits provocats per la inflació, els elevats impostos per esser considerats com empreses mitjanes, la Seguretat Social i les despeses de materials propis de l'ofici, ens trobem en que aquells barbers que seguim realitzant la nostra feina d'una forma artesanal anam cap a la ruïna.

Per altra banda els mateixos professionals ens anam fent la traveta l'un a l'altre sense respectar els acords en quant a preus, etc.

Per tant, davant aquest estat de coses i abans de que ens vegem obligats a tancar, sense ningú que ens defensi, sense cap llament, quan veim que a altres sectors amb molta menys crisi que nosaltres s'els ofereix tota mena d'ajudes, voldria fer una crida a l'Administració perquè se fixi un poc en nosaltres, al mateix temps que convidi a tots els barbers del poble a que tinguin en compte els acords presos, i informi als clients, sobre tot als joves, de que no tan sols tallam els cabells d'una forma clàssica sino que també els sabem arreglar segons els gusts més moderns.

PEP CANAVES

LA DESPEDIDA DE CA'N MOIXET

Fou un bon detall, com els que estan acostumats a oferir-nos en Miquel Palou, en Guillem Ramon, na Joana, na Margalida i en Joan, aquell camarè jovenet que pareix que sempre està enfadat, es despediren dels clients i aquests d'ells. Els clients més "veteranos" canviaren el cafè per "sangria", cacauets i patates frites i per le cara de dexondits que feien sembla que no els va caure malament. Entre les bromes i rialles de joves i vells una pregunta surava a dins l'aire, de veure si en tornar a entrar en aquesta casa serà per a veure com va el compte corrent o per veure si troban qualche amic i fer unes copes.

Desitjam als esmentats personatges que en el bar "Los Palmitos" que obriran en el Port d'Alcudia aconseguisquen crear un ambient familiar com el que han creat a Ca'n Moixet.

ANIMADA FESTA DEL PRIMER DE MAIG

El dijous passat, primer de maig, va tenir lloc a Pollença la Festa del Treball organitzada per les centrals sindicals de Comissions Obreres (CC.OO.) i la Unió General de Treballadors (UGT), amb la col·laboració de l'Ajuntament, el PSOE, el PSM i el PCIB.

Si el cercaviles previst pel dia 30 es va haver de suspendre degut al mal temps, l'endemà va fer un dia esplèndid, la qual cosa va ajudar a que els diversos actes sortissin bé.

El matí del dijous, un bon grapat de cotxes varen sortir al carrer repartint propaganda i convidant a la gent als actes de l'horabaixa.

A les vuit del vespre, va tenir lloc una ballada de ball de bot a la plaça Major, amb la música de L'Esbart Pollencí. A continuació es va llegir un comunicat conjunt fent referència al 1er de Maig, a la lluita sindical.

Per acabar, va tenir lloc una Revetlla amb el conjunt de Rock "Punch". Ja prop de mitja nit, la festa es va donar per acabada.

HOMENATGE A UN VELL SINDICALISTA

Damunt la una i mitja del matí va tenir lloc un senzill acte d'homenatge a un vell sindicalista, a Dionisio Encinas Martín. La Unió Local de Comissions Obreres va voler agrair els anys de dedicació desinteressada d'aquesta persona en pro del sindicalisme, des de la clandestinitat fins a la llibertat. Ell va dur les arrendes de CCOO des del 74 al 78.

Per això Manolo Garcia, en nom de CCOO va entregar una placa a Dionisio Encinas, que deia així: "Al company Dionisio Encinas Martín, per contribuir d'una forma desinteressada i efectiva en fer una societat lliure i més justa".

Enhorabona!

DIVERSOS COMERÇOS TANCARÀN ELS DISSABTES I DIUMENGES

El passat dia 24 es va celebrar una reunió del gremi de comerciants d'electrodomèstics, ferreteries i drogueries de Pollença i se va acordar que a partir del dia 18 de Maig tancaran els seus comerços tant els dissabtes cap vespre com els diumenges, per a disfrutar del corresponent descans setmanal. Pel que demanen a tots els afectats i públic en general l'acceptació d'aquest acord i que altres comerços prenguin exemple i actuïn de forma semblant.

Així, idò, a partir del dia 18 de Maig els comerços abans esmentats tancaran els caps de setmana i és possible que aquesta correcta decisió s'extengui als altres comerços.

EL PLE DEL MES D'ABRIL ES VA SUSPENDRE

El dia 25 d'abril no es va celebrar el ple de l'Ajuntament de Pollença, alguns dels ciutadans que habitualment hi assisteixen es veren sorpresos per tal mesura. Degut a que no s'ha fet cap comunicat ni els partits han explicat les raons per les quals es va suspendre, no tenim informació suficient per opinar. De totes maneres sembla que a Pollença hi ha temes bastant interessants i urgents que tractar i que no concorda massa en la decisió de suspendre el ple.

AVIS

Comunicam als socis de L'Obra Cultural Balear de Pollença, l'adreça del nou local, Carrer Sant Isidre, 3-a.

OBRA CULTURAL BALEAR

CROSS

Amb la finalitat de fomentar les activitats esportives del nostre poble i continuant, l'iniciativa encetada pel Club Pollença, la Caixa de Colònia ha organitzat un "CROSS POPULAR" per el dia 3 de Maig. El recorregut, de 3,800 Kms., per dins el poble, ha sigut pensat perquè tothom hi pugui participar sense cansar-se massa.

Així mateix, i en el sentit abans indicat, Colònia, patrocina i col·labora a l'organització d'uns campionats esportius inter-escolars, entre els diferents centres escolars de la nostra zona.

FESTA DEL LLIBRE

Un poc mes tard enguany, la Caixa d'Estalvis de Pollença, Colònia, vol commemorar també la Festa del Llibre. Així durant la segona quinzena del mes de Maig Colònia donarà un llibre a tots els seus clients.

Les obres seleccionades enguany son:

JOIA I TRISTOR, una autobiografia del gran cellista PAU CASALS, mort aquest passat any, a ont se va desgranant un ample ventall de vivències d'aquest insigne músic.

EL FACTOR HUMANO, de GRAHAM GREENE, novel·la de caire ambientat en el complicat món de l'espionatge i contraespionatge, amb tot lo que suposa de càrrega d'acció i exotisme. En GRAHAM GREENE es autor entre altres de llibres tant famosos com "Orient Express" o "El tercer hombre".

I per els nostres petits amics, un llibre de l'inefable ROBIN HOOD, el famós ROBIN DE LOS BOSQUES, l'intrepid arquero del bosc de Sherwood que fa tremolar la bandera de la justícia contra els pocs escrupulosos senyors feudals.

Nota del Col·legi "Guillem Cifre de Colònia" sobre el I i II Cicles de Conferències de l'any lectiu 1979-1980

Si amb el primer cicle de conferències, sobre Filosofia, es va intentar una aproximació a aquesta disciplina; en el segon, —de quatre conferències— hem volgut dur conferenciants que, treballant originalment en castellà, siguin coneguts en el seu ofici del dir, pel que diuen i/o com ho diuen. Entenc per "ofici de dir" tot treball fet amb i sobre diferents llenguatges. Així —si ho confirma el 5 de maig— el director de cinema José Antonio Bardem vendrà a parlar-nos o d'un tema de caràcter general sobre el fet cinematogràfic, o de les seves obres. (Vendrà el 29 de maig).

Un moment de l'actuació de la Musicschule Filderstadt

Comença aquest segon cicle, en Fernando Sabater, el jove filòsof de discurs original que, en els seus llibres més divulgats, està entre, el real món de la ficció, l'amor de les paraules i la passió de viure. ¿Qui no ha quedat fascinat i divertit amb *La infancia recuperada* o amb *Criaturas del aire*? El títol de la seva conferència serà "Pensamiento, sueño y risa". El 15 de maig, està confirmada. Precisarem lloc i hora. (Això és vàlid per a totes les altres conferències).

El segueixen dos escriptors, na Lourdes Ortiz i en José María Guelbenzu, que, en diàleg, parlaran de "Escribir en los 60". D'estils diferents però pertint de supòsits comuns, contenen, en la seva obra, llur generació.

Na Lourdes Ortiz, a més, toca altres gèneros, com l'assaig, o la novel·la policíaca, en *Picadura mortal*, obra que confés no haver llegit i em sap molt de greu, entre altres coses, perquè la detectiu és una dona. No obstant això, potser l'obra més important que té com a novel·lista sigui *Luz de la memoria*.

En José María Guelbenzu, en canvi, només escriu de tant en tant qualche article i algun poema com a d'amagat. El que realment l'ha ocupat des de ben jove ha estat cercar una escriptura pròpia, cosa que ja aconsegueix en el 68 amb *Antifaz*, sense cap dubte, una fita en la literatura castellana. Té altres títols interessants com *El Mercurio*, *El Pasajero de Ultramar*, la tan aplaudida darrera obra *La noche en casa*.

Venen el 23 de maig.

El 6 de juny parlarà en José Alvarez Junco. Adjunt a la Universitat Complutense de Madrid. Universitari de vocació i excel·lent pedagog. Licenciado en Dret i en Econòmiques. Estudià

en el 68, a la Universitat de La Jolla (USA) sota la direcció d'Herbert Marcuse. Investigador sobre l'Anarquisme, tracta el tema en la seva tesi doctoral: *Filosofía del Anarquismo Español en el siglo XIX*. La conferència té el títol de "La crisis de la izquierda y el resurgimiento del Anarquismo".

M'avergonyiria d'aquestes presentacions mutilades i per tant mentideres, si no fos que la finalitat d'aquesta nota no és la de presentar amb cura als conferenciants, si no de dir una mica el que fan i perquè els hi hem demanat de venir. Ells parlaran per ells mateixos.

...

Amb el primer cicle, a més de l'interès que va tenir pels nostres alumnes i esper que per a més gent, pens que es va donar entre ambdues parts, el Departament de Filosofia —la Universitat, en suma— i nosaltres, una agradable trobada. La Universitat es va oretjar una mica i, a nosaltres, ens arribaren aires de cultura. També es va crear un precedent, com a un vici. Hauran de tornar.

D'aquest segon cicle voldria només remarcar la "geografia" del fet: per a un estudiant de COU de Madrid, l'accés a conferències d'aquesta categoria suposa només dues coses: a) llegir el diari on s'anuncien i pagar-se l'eventual trajecte en metro; b) escoltar el que diuen. Si és el cas que el seu professor de Llengua li demana un comentari de la tal conferència, potser que a més de corregir-li algunes faltes d'ortografia (sembla que és un mal general) hagi de perfilar continguts i formes d'expressió. Però el que és segur que no haurà de fer és començar per posar la primera pedra d'una expressió que no existeix, ja que el dit alumne es part d'aquesta expressió, és un parlant d'una llengua única.

Mentres els nostres alumnes hagin d'estudiar en castellà i tinguin com assignatura "Lengua Española", fonamental per més senyes en les Proves de Selectivitat, i tinguin necessàriament professors que també pateixen de disglòsia, escoltar a conferenciants com els que venen serà sempre un aconsegiment. Al qual, d'altre banda, no vela per què no hi havien de tenir dret.

Hem tingut la sort que Colònia ho ha vist també així i ens ha pagat "metro" i conferències.

He de dir que la seva ajuda no s'ha limitat a la part econòmica. En Biel Mestre i en Jaume Amengual, i jo crec que tots els de la casa, han estat un equip de treball tan actiu i discutiador com el del mateix Col·legi.

Que poguem continuar.

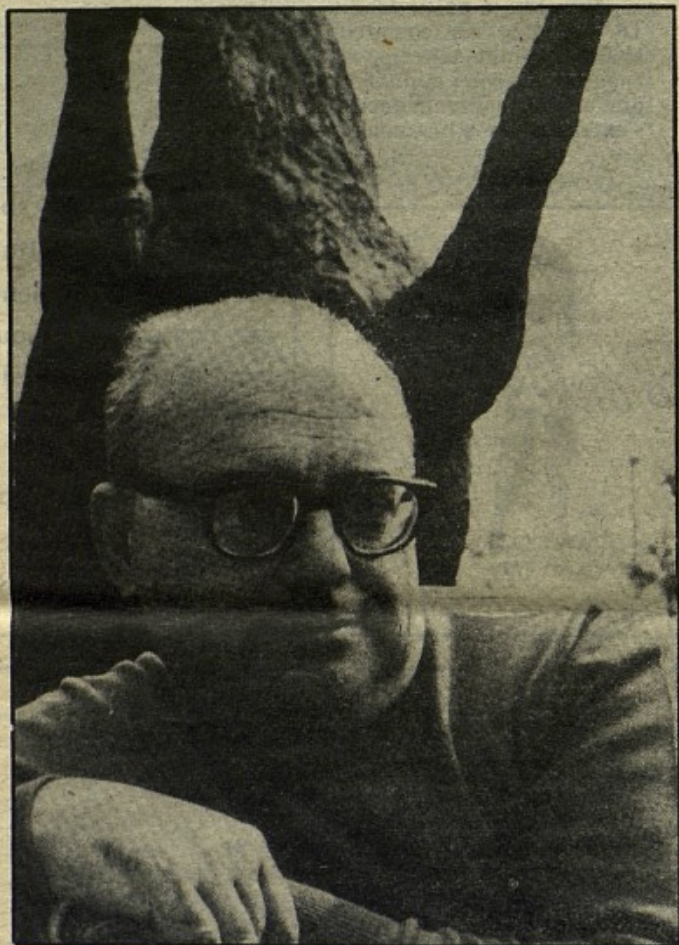
MAGDALENA VADELL I BONET

ALIGI SASSU: EL CERTAMEN INTERNACIONAL DE PINTURA DE POLLENÇA, NO ESTÀ A L'ALTURA QUE LI CORRESPON

El món pictòric pollencí, que en més o manco intensitat, des de fa molts d'anys ha anat evolucionant cap als nous corrents artístics, sense perdre aquelles arrels d'allà on nasqué en força la discutida "Escola pollencina". Actualment els artistes segueixen rebent influxes d'aquells mestres i d'alumnes que superaren als seus mestres, uns influxes forts, massa forts per a alguns que no tenen força a bastament per a alliberar-se i fer de l'art un mitjà per a l'expressió personal. Altres fugen lliures i cerquen des de dintre l'expressió, l'alliberament, la comunicació. Han evolucionat fins el punt de què no trobaríem altre denominador comú entre aquests darrers pintors i els antics que l'haver viscut dins un mateix ambient natural però no social.

A Pollença, niador de grans artistes i pintors, es creà el "Certamen Internacional de Pintura" i el Museu de Pintura per a mantenir i a ser possible millorar aquest ambient artístic. El Certamen, màxima demostració plàstica de Pollença, podia reflectir el moment actual de la pintura però s'ens

**CARNISSERIA
CHARCUTERIA
L'HORT NOU**
VIA POLLENTIA, 11
COMANDES Tel. 53 03 55

plantejan aquí uns quants interrogants sobre si realment el Certamen està a l'altura de Pollença i si el Museu compleix la seva funció social i educativa.

Aprofitant l'estada d'un gran artista entre nosaltres, fem un repàs a la problemàtica pictòrica actual de Pollença. En la persona d'Aligi Sassu coincideixen unes quantes característiques que li permeten opinar damunt aquest tema. Ha conegut de prop el Certamen, per haver estat jurat unes quantes vegades. Fa 15 anys que ve per les nostres terres, i la seva qualitat artística reconeguda mundialment fa que hàgim de tenir en compte les seves opinions.

El visitarem un migdia al seu xalet de "La Font", davall la porxada amb la vall de Sant Vicenç per davant, asseguts comodament encetarem un diàleg tranquil i profund. A vegades la tasca del comentarista hi sobrava perquè s'anticipava a les preguntes, sempre sense reserves, obert i expressant a la vegada una crítica a certs aspectes, no absents de dolor i ganes de contribuir a solucionar-ho.

—Està el Certamen Internacional de Pintura a un nivell internacional en quant a qualitat?

—Hauria de ser-ho, però no ho és. En quant a la participació, veim que hi ha noms estrangers dels quals un gran nombre resideixen a Mallorca.

Seguidament passarem a les suggerències per a la millora del mateix.

—El millor seria convidar anualment a galeries de categoria internacional, perquè duguessin obres dels seus artistes. Així coneixeríem el que es fa fora d'aquí en aquests moments. També es podia crear un premi per a pintors joves de paisatges de l'illa.

—El Jurat?

—Hauríem de convidar crítics experts, grans coneixedors de la pintura actual. A ser possible relacionats amb bones revistes d'art, això donaria més categoria i propaganda al Certamen. És millor que el jurat estigui format per menys persones però d'un nivell superior. He format part del jurat un parell d'anys i la seva actuació em sembla correcta, honrada i imparcial. També crec que la composició del jurat s'ha de donar a conèixer molt abans.

—Crec que vehen al Certamen els millors artistes que hi ha a Mallorca?

—No, a Mallorca hi ha artistes molt bons però no venen. Seria necessari convidar-los personalment a exposar algunes de les seves obres, ja sigui en el Certamen, o un altra exposició apart o en el seu Museu.

—Com es podrien realitzar aquestes idees?

—Es podrien exposar obres de pintors actuals com Joan Miró per exemple, o antics mestres: Russinyol, Mir, Anglada, Cittadini, Dionís, etc...

—Per això a l'Ajuntament hi hauria d'haver una comissió encarregada de tota aquesta problemàtica.

—Què opina de la cultura pictòrica del poble de Pollença?

—Es molt bona, al poble pollencí li agrada molt la pintura, se li ha de donar la oportunitat de veure la millor pintura que passi per Mallorca. Per tot això es podria traslladar al Museu, temporalment les millors exposicions antològiques que s'esdevenen a Ciutat. També s'ha de pensar que venen molts de turistes i podria representar una font d'ingressos.

—Què pensa de l'actuació de l'Ajuntament en aquest aspecte?

—Ara les coses han canviat i tenen 4 anys per a poder fer coses, és necessari que facin alguna cosa. Consider que coordinant les actuacions de les galeries, els estudiants, la joventut en general, es pot fer molt.

—Què pensau fer vos pel Museu?

Dionís Bennassar: Sense sortir de Pollença, la seva obra estava a nivell europeu

—Coneix la campanya que s'ha començat encaminada a la proclamació de Dionís com a fill il·lustre?

—Crec que és un honor que es mereix. Consider que Dionís no està valorat críticament en la seva justa mida.

—Crec que té una personalitat pròpia dins la pintura?

—Va rebre influències de Cittadini i Anglada, però té una personalitat pròpia, clara i forta, sobretot en els seus darrers anys. Sense sortir de Pollença, la seva obra es pot comparar a la que es realitza en les mateixes dates a Europa.

Alguns moviments europeus contemporanis realitzen obres dins aquest estil de fantasia, informalisme i color. Com un amatller que floreix amb força i tendresa. De totes maneres està més lligat pictòricament a aquests moviments europeus que a la tradició. Té alguna cosa de nou i creador.

—Quines influències ha tingut l'obra d'en Dionís?

—Direm que ningú és profeta a la seva terra. Sempre pareix millor el que ve de fora. Dionís segueix encara influïnt sobre els pintors actuals de Mallorca. Haurien de fer un estudi seriós de la seva obra per a veure el que de nou aporta Dionís a la pintura.

—Quines creu que són les seves obres millors?

—Moltes vegades són les que manco agraden a la gent. Qualque figura tractada amb atreviment, així mateix té fabulosos dibuixos i aquarel·les. Els paisatges senzills i sobretot qualque fons marí en gran fantasia i invent colorístic, arribant a les tendències abstractes, tractades a Europa pels informalistes.

—Què s'hauria de fer per a conèixer bé la seva obra?

—La gran varietat temàtica i l'evolució amb els anys, fa que la seva obra s'hagui de tractar en conjunt, com la dels grans mestres. Una sola obra a vegades és suficient per a conèixer a un mal pintor, però per a conèixer a Dionís és necessari veure moltes obres. S'hauria de fer una gran exposició d'almanco 100 obres seleccionades. Això es podria fer en el Museu, el Claustre o a Ciutat.

—Vareu conèixer a Dionís?

—Fa quinze anys que venc per Pollença. El vaig conèixer uns anys abans de la seva mort. Em record que tenia intenció de fer un retrat a la meua dona: Elenita Olivares.

—Vol afegir qualque cosa?

—M'agrada Pollença i voldria col·laborar, ajudar en el que pugui, però sense espenyar l'illa. Fer coses positives no com aquests que volen fer un port esportiu. És una llàstima que destrueixin aquests llocs tan bonics. No comprenc perquè tenint "La Base" es vol fer un altre port. Això seria la ruïna del Port, la platja i aquell passeig ple d'arbres perdria tot el seu encant.

Aligi Sassu, un italià anomenat el "Goya d'Itàlia" sembla que està més prop de Pollença que molts que hi resideixen. Ens ha semblat està al corrent de la problemàtica de Pollença, i molt interessat en col·laborar en les tasques artístiques de Pollença. Des d'aquestes línies de "El Gall" li donam les gràcies i l'enhorabona.

Tomeu Payeras

Vull regalar l'obra titulada "Les agües" al Museu de Pollença

—Vull contribuir a millorar el Museu de Pollença, aportant una de les meves obres, realitzada expressament, amb un títol molt popular: "Les Agües". Es tracta d'un oli de 150 cm. x 130 aproximadament. Acaba d'arribar d'Itàlia i ja es troba a Pollença, però encara no està acabat.

—Aquesta obra deu valer molts de milions?

—En aquest cas i tractant-se del Museu de Pollença, més val no citar xifres, és un regal.

Seguirem parlant fins a arribar a un tema d'actualitat: la proclamació de Dionís com a fill il·lustre de Pollença. Vaig quedar sorprès del gran coneixement que tenia de la seva obra i del mateix Dionís com a persona.

CULTURA POPULAR

MESTRE AMADOR MAGRANER

L'inventor de Pollença

POLLENÇA,
UN LLOC AL NORD

Molts de papers diuen que Pollença és lloc de pintors, poetes i músics. Però un poble com aquest, amb uns punts cardinals que vesen tota mena de paisatges, de terres, d'aïres, d'aigües, on tantes pedres han estat mogudes, on tantes veus han dit, on hi han fet passes homes de tot arreu, té també la llacora necessari perquè hi floresquin nadius capaçs de trescar pels altres indrets del geni humà. I si de tots els que han estat en fessim un enfilai i el penjassim dalt del Campanar arossegaria per terra... Que també hem tengut glossadors, "curanderos", homes del temps, bruixots, mags, artesans, arquitectes, inventors, i molts d'altres que sabent-ho quasi tot no han contat quasi res (els saben perquè). Són tota una ancestral avanguardia de caps frescs i mans xalestes condemnada a amagar-se dins l'ombra com a càstic per haver-se deixat dur pel cautivador oratge d'aquest poble màgic.

MESTRE AMADOR
MAGRANER INACHITTI,
L'INVENTOR

"El 96 vaig néixer, del mes d'agost 29, i entre bona saba i sol vuit pams i tres quarts vaig créixer". Gran i fort, amic de massions i bravatjades.

Nasqué al carrer de Binimelis i, de nin, qualque vegada trobà les sopes fredes perquè un carro fet amb fulles de figuera de moro necessitava els darres cops d'ull.

Va veure les costes de Formentor plenes de pins i se va fer llenyater, i vint-i-cinc anys després d'haver tallat els arbres a cops de des-trals, d'haver-los esbrancat per fer els feixos de llenya, deixant la soca escorxada i

trosatjada en "metros" per a omplir la barca, va carregar el darrer tronc:

"Dos homes no porien i jo el vaig carregar tot-sol". Però l'esquena va croixir, i de llavors ençà...

Parmi també va esser amb aquell croixit que se vanen rompre els nuus del seu cervell, i la matemàtica salvatge que fermaven va fer els primers estiraments, com un nin nou nat.

I tenia una dona i sis infants, i qualque teranyina per devers la butxaca li feia pensar en la pesseta.

Un somni de nit blava li va dir que hauria de pujar al Cel amb les mans, convertint els objectes més despre-ciables amb màquines precioses. Veia les politges i els corretgins, les catxes de bolles, els engranatges i totes les altres peces com ballaven al ritme del seu alè, pelant arròs, fent cordeta...

Trobà un porxo no molt lluny de caseva, i allí hi dugué moltes coses que la gent tirava, i allí hi passà les hores més mudes de moltes mits, midant, llimant, serrant, picant, component, suant. A poc a poc, amb els medis més rudimentaris, sense poder fondre peces, sense trobar res que fos de mida, va anar fent un parell de màquines admirables. De matinada tornava a ca seva i sempre descaradament inspirat tenia qualque dolça excusa per na Francesca, la seva dona.

UN COTXET,
PELS INFANTS

"Sabeu que ho era de guapo! ja ho crec!. Si fos ara aniria per tots els carrers del poble i seria l'enveja de tothom, però llavors, sense asfaltar, ni havia massa pedres i feia mal anar..."

La primera màquina que va fer va esser un cotxet pels infants: dues bicicletes velles, una cadireta, uns pedals, un volant i quatre pernys ben posats feren que

MESTRE AMADOR AMB UN DELS SEUS NETS EXPLICANT EL FUNCIONAMENT DE LA MAQUINA DE FER CORDETA. - (Foto: Pep Bordoy).

un parell de nins se sentissen els més afortunats del món donant voltes a l'era de Ca Na Marja.

LA MAQUINA
DE PELAR ARROS

Corrien els anys de la postguerra, els anys de la fam. La rusca i la necessitat de tirar endavant feren que més de dos se sucassin el cap com mai ho havien fet. Els més decidits se dedicaren al contrabando, d'altres emigraren. Però l'afavorit cervell de l'amo Amador no se resignà a depenir d'un parell de "bultos" de tabac, ni a cercar millor ventura per terres llunyanes. Així que se posà a cavilar, com de costum, a terra seva.

Sabia que en tot lo referit a l'alimentació hi havia molt per gratar. "L'Home sempre necessitarà menjar" se deia, i en aquell temps els productes bàsics magrajaven i s'oferien molt poc transformats: farina sense cendre, sucre roig, arròs sense pelar...

I fou així que, sense dir res a ningú va fer una màquina de pelar arròs. Era una espècie de canó que tenia dedins unes dents. Se li feia donar voltes molt aviat mentre hi tiraven l'arròs per la boca, que després d'haver fregat per les voreres sortia pel cap de baix perfectament pelat.

Ben aviat va fer de veure als més importants productors d'arròs de Sa Pobla per oferir-los l'invent a bon preu, però aquella gent estava escavilada de tot i de tots i no va anar de res. Mentre tant la família de l'amo Amador menjava arròs pelat...

LA MAQUINA
DE FER CORDETA

Es aquest un dels seus in-

vents més memorables, el que el va fer més famós i el que més li va retre. Es així mateix la màquina més complexa i més artesanal de les que creà: La va fer totalment amb materials pobres, de desperdici, però no per això deixà d'esser minuciós i exigent amb la seva selecció. Per exemple, du uns corretgins que el feren pasturar més que un adobador de paraigues: va anar a veure selleters, provà arriendes de bisties i tota casta de cuiròs, però cap d'ells li anava bé, fins que un bon dia se va fixar amb unes botes que aleshores susaven i que tenien una corretja per cordarse. A la fi trobà el que cercava, puix aquella pell tenia la gruixa i flexibilitat precisas. I va esser així com després de fer una temporada de gitano trescant per tot arreu cercant tan insòlit producte, tallant-lo després en tires amb les que feia una llatra de tres peus, va acabar la més genial de les seves creacions.

A poc a poc aquell primitiu sostre on passà les primeres nits d'inventor anava agafant l'aspecte d'una pròspera fàbrica de fer cordeta: abaix, a la pallissa, hi posà un motor elèctric que era l'encarregat de fer moure les dues màquines que tenia a dalt, a les que comunicà el moviment mitjançant unes corretges que passaven per un forat practicat al sòtil. Al costat del motor hi va muntar una altra màquina que per medi d'unes solides pales de fusta anava copatant el carritx que se posava sobre una base de pedra. Una vegada ben picat en feia tres munts: un el tenyia de blau (dins unes piques que tenia allà mateix), l'altre de vermell, i el tercer munt el deixava amb el seu color natural. Després els

pujava al sostre per a fer-ne cordeta de tres caps. Li ajudaven els seus fills i un home contractat.

Les màquines (en va fer dues) funcionaven de la següent manera: s'enfonyava el carritx per tres entrades, una per cada color, on s'el feia donar voltes amb els dos sentits així com anava passant, de manera que quedàs ben emvarriolat i tens, mentre convergien cap a una altra peça giratòria que els acordellava deixant llesta la cordeta. Després la venien, o bé en feien estores allí mateix.

Moltes d'aquelles estores estaven decorades amb simpàtics motius populars (l'amo Amador era també un bon dibuixant) emprant com únic material expressiu a la pròpia cordeta tenyida, colcant-la d'una determinada manera a fi de que agafàs les formes desitjades, abans de cosir-la. Després les venia a preu d'amic, i no en feia a bastament, i ara els seus hereus no en tenen ni una que és una. D'altres en canvi poden bravatjar de posseir-ne un bon grapat amb un valor molt més elevat al d'aquells preus de rialla de quans les compraren.

LA MAQUINA DE
FERMAR POSTETA

Un dels greus problemes que tenien les serradores de fa una trentena d'anys era el de fermar la posteta d'una forma senzilla, ràpida i segura.

El nostre inventor, que coneixia bé el món de la fusta, se va fer seva l'engolixa dels serradors i decidí donar-los una mà. Del seu cap començaren a brollar idees i més idees fins que tengué la solució: Una màquina compacta i senzilla que amb un fil d'acer i una

energica estreta provocada per un sistema de molles que se recuperava d'una forma automàtica, deixava el paquet de posteta impecablement fermat.

Convençut de les possibilitats econòmiques de l'invent, l'amo Amador, que ja no anava tan escàs de "duros" com un temps, va presentar els seus dissenys a un ferrer perquè li fongués les peces, i una vegada feta la màquina la va patentar, segons la llei. Però tot era massa hermosos perquè acabàs bé, pensava el nostre inventor, ell que sempre havia tengut mala sort. I efectivament no anava errat: poc temps després se va deixar de fer el tipus de posteta per el que estava pensada aquella màquina.

MES?

L'amo Amador era un home eminentment pràctic i sempre va emprar la seva gran capacitat creadora perquè les feines fossin més lleugeres i rentables. Una màquina de batre, un sistema per treure aigua dels pous o un cendrer amb el que se podien contar les puntuacions en el joc del "truc", entre molts altres, són exemples il·lustratius.

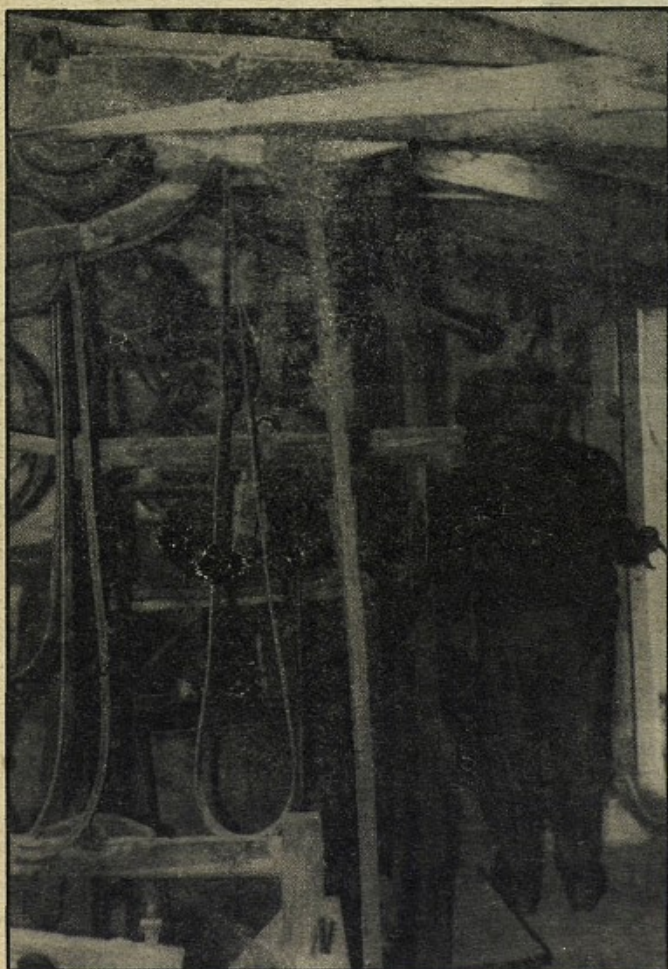
També se deixava dur pels somnis de la Ciència, i qualque vegada el podien veure pantaxant emocionadament quan després de llargues meditacions se creia haver trobat els secrets del moviment continuu, per exemple. (De fet construí un sistema autònom de tubs amb forma de "S" que se va moure continuament per espai de més d'un dia).

L'ement inventor fou també un bon poeta, i molta gent el cridava el dia dels foguerons perquè cantàs les seves gloses. Durant un viatge que va fer a Lourdes va escriure gran quantitat de poemes on descrivia amb una gran agudesia tot lo que va veure. També per la nevada del 57 compongué una serie de poesies plenes d'encant que arribà a publicar.

"A Saragossa varem anar a veure La Pilarica és una santa molt rica i ben enjolada que va però lo que no s'explica es que sempre li han de dar i sempre te plena la pica i crec que li solen buidar"

Tal volta aquesta fugaç aproximació a la figura de l'amo Amador Magraner, inventor i poeta pollencí, serveixi per prendre consciència de la seva singularitat i importància. Coneixer-lo és comprendre, i per tant estimar, una mica més a Pollença, un mai ben ponderat abaurador d'idees, de fantasies, de somnis. Que serveixi també com el nostre més sincer (humil) homenatge, capell llevat, a ell i a tots els que com ell visqueren o són, sense honors ni títols.

JOAN MARCH

UN ASPECTE DE LA MAQUINA DE FER CORDETA. - (Foto: Pep Bordoy).

Jerónimo Riusech Bisañez & Hijos S.A.
CONSTRUCCION Y OBRAS PUBLICAS

ROSERVELL, 9 - POLLENÇA (MALLORCA) Telfs: 530208 - 530212

GRAN VARIEDAD DE PLANTAS

GABRIEL MARTI VENSALA

PLANTACION Y CONSERVACION
DE JARDINES

Albucasim, 3 VIVEROS: Carretera de Lluc km. 1,100
POLLENSA - Mallorca Tel. 531885

FORN - PASTISSERIA BISANYES

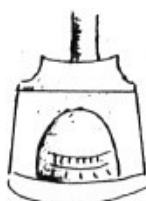
COMUNICA EL SEU SERVICI EN
GELATS NATURALS
I OFEREIX ELS SEUS SERVEIS DE REBOSTERIA
I TARTES PER A COMUNIONS,
NOCES I BATEIJOS

C/. Temple, 4 Telf. 531147

Ferreteria

D A M I A N

ESTUFAS - PINTURAS Y BARNICES - MAQUINARIA
AGRICOLA Y PARA CONSTRUCCION - HERRAMIENTAS -
RODAMIENTOS - VARIOS

C/. Titto Cittadini, 5 - Teléfono 530564
POLLENSA (Mallorca)

Relojeria,

Joyeria,

CA'N CABRER

MIEMBRO FUNDADOR DE LA ASOCIACION
ESPAÑOLA DE GEMOLOGIA

AGENCIAS OFICIALES

**OMEGA - TISSOT PERLAS MAJORICA
PORCELANAS LLADRÓ**

Temple, 13
Telf. 530241
POLLENSA

Paseo Saralegui, 80
Telf. 531309
PUERTO POLLENSA

ANUNCIAMOS EL FIN DE LOS MALES DE LA MADERA

otros productos

**XYLAMON - FONDO
MATACARCOMAS
CONSOLAN - S**

MARTORELL i TORRANDELL
TITO CITTADINI, 8
Teléfono: 530549
POLLENÇA

INAUGURA EN LA
GALERIA DART

JOSEP MENESES nace en Barcelona, en donde inicia sus estudios en la Escuela de Artes y Oficios Artísticos (Llotja) durante los cursos 1945 al 47.

En el año 59, se instala en Suiza y allí, en Bellas Artes de Ginebra, sigue un curso de retrato con el maestro suizo René Guinaud.

Del 59 al 70, viaja por los países europeos, en donde pinta y expone, al mismo tiempo que estudia a los maestros de los museos, en especial a los impresionistas franceses.

Expone en: Gerona el 51 y 53, Tarrasa y Barcelona el

54, Tánger, Tetuán y Nauen el 52 y 56, Brunssum (Holanda), el 57; Mahón (Suecia) el 62, Ginebra y Vevey (Suiza) el 60 y 62, Barcelona el 66, Sitges el 75 y 77, Tarragona el 76, Denia el 77, Copenhague el 77.

Aparte colabora en diferentes exposiciones y concursos en España y en el extranjero, por cuyo motivo sus obras se encuentran en diversas colecciones de Europa, Estados Unidos, Canadá, Japón y Australia.

MARIANO VILLALTA
A GALERIES NORAI

Hace poco, viendo de lejos en la Tate Gallery, el grabado Dios creando el Universo de William Blake, me vino a la mente la pintura de Villalta. Idéntico estado primario de cosas hay entre estos dos artistas. Quizá, incluso, el mismo estado de ánimo al transplantar a la tela o al papel sus sentimientos y hallazgos. No lo sé, pero entre Blake y Villalta hay un lazo que reside en la atmósfera de su creación subconsciente, una "koiné" visual parecida. Creo que ambos comulgarían con las palabras de Gottfried Benn en

el Curriculum de un intelectualista: "Ya no hay mundos que vivir ni realidades que sentir, ni dogmas en que creer, y al mismo tiempo hay la necesidad brutal, más brutal que el hambre, en semejante vacío de unificar el pensamiento y una necesidad de definición, más cruel que el hambre y más turbadora que el amor, de volver contra aquello que se llama el propio yo".

JERONIMO P.
GONZALEZ MARTIN
Trent University

Este que veis alzarse aquí de cuerpo entero. Hubiera en un soneto dicho Manuel Machado, es el gentil, valiente y noble caballero Villalta, por Don Diego Velázquez retratado.

Así es M.
Más no es así,
pues así que en el pasado
aun que aquí persiste un gris
en sordina, un negro grave
que transparenta un ayer
español, fino, suave.

Pero ver
es siempre ver
lo que pasa cada día
ies al fin descomponer
e in ventar
la triste desarmonía,
ya acordada o mordedora
que puede ser el pintar
en esta hora.

Rafael Alberti
Roma, marzo 1973

ANDREU MARTRO A
GALERIES BENNASSAR

Fixeu-vos-hi bé: han quedat atrapatats, i, tanmateix, portaven tota la força.

Icar presoner, no pas de l'envergadura del seu somni, sinó d'una estranya maledicció que el fon en la geologia mateixa que l'ha ajudat a emergir: Icar i Prometeu en un sol esforç immens i tràgic en la seva última i divina inutilitat.

Podrien haver-se resignat però no se'ls troba per enlloc, la resignació: encara giren sobre el seu eix, erosionats per la força de la solitud i la inclemència. Encara inflen amb coratge la superba carcassa, agenollada, insolent en la mateixa vida que els escapa pertot.

Serien miralls per a nosaltres aquestes criatures mutilades, potser? No pas, que anaven en camí d'esdevenir perfectes.

No son protagonistes: el món del terrible silenci mineral que engendra arborescències humanes se'ns fa més i més protagonista i cridaner, en proporció a la resignada serenitat de les víctimes, a mida que les fa esclatar al davant nostre, convertint-nos en espectadors recelosos.

Si així esclata el nostre mirall, aquest trencament ens arriba a nosaltres com a signe d'un esdevenir que,

amb tota la raó, no sentim tan llunyà com voldríem.

Si aquests éssers condemnats a portar soldada la màscara de ferro aguantant el salt perillós en el silenci haguessin acceptat d'entrar en la tan hujana i tan al·lucinant resignació, no ens donarien inquietud. I, fixeuvos-hi bé una altra vegada: cert és que ens inquieten, fins al punt que preferiríem de pensar-los no humans, no tan propers a la pròpia carcassa amenaçada.

MARTA CATALA

PAU PERICÀS
A POLLENÇA

Des de la seva talaia, cap de cantó en el cor de la vila, Pau Pericàs, mira i pinta.

El cel s'aigualeix. A aquest temps, el cel s'aigualeix, grisos i grocs de tristors, blaus i roses d'esperances.

Des del seu cor, talaia en el cap de cantó de la vila, Pau Pericàs mira i pinta.

Les passes de la gent. A aquest temps i a tot temps, les passes de la gent dormides de records, crivellades d'il·lusions solquen els carrers, naixements, vida, morts...

Aquest és el món i la imatge que més plau a la sensibilitat pictòrica de Pau Pericàs: Angles i perspectives de la vila, figures i expressions de la gent. La pintura de Pau Pericàs és més que una crònica del moment que glateix, irrepertible, al seu entorn.

La elegantíssima simplicitat i la fascinant qualitat del dibuix, serveixen a Pau Pericàs per a furnir una visió colorística neta i entonada. No fa concessions de fàcil efectisme, Pau s'endinsa dins la taca de color per a cercar-hi unes qualitats, que, sols la realitat trasllueix. La realitat sempre és avara de si mateixa, només l'art és generós, i d'aquesta generositat, Pau Pericàs, ens fa, per miracle de la seva pintura, participants i confreres.

Crec que la mostra de Pau Pericàs, seguint els trets característics de la seva obra és més depurada, més càlida. És el resultat de saber anar per el camí escollint els millors recursos de la tècnica, i les millors alenades de la inspiració.

Mirau poc a poc els quadres que ens ofereix Pau Pericàs, estic segur, que com a mf, anireu sentint la veu d'un poble i d'una gent que, coneixem, de tant de viure-hi, quasi no coneixiem.

A aquest temps, el cel s'aigualeix. I a aquest temps, Pau Pericàs, torna amb la seva personal taumatúrgia, a estendre davant nosaltres, les bel·leses i misèries del nostre cada dia, meitat d'or, meitat de paper d'estrassa...

Alexandre Ballester

GALERIA DART

Anuncia la preparació de l'exposició de
l'anomenat pintor ARTISTA - CATALÀ

JOSEP MENESES

En properes dates inauguració

C/. Del Mar
Tl.: 53 14 69

POLLENÇA

Del 3 de maig - 3 Juny

VILLALTA

GALERIES NORAI

POLLENÇA
MALLORCA
Tel. 531620

bennassar
galeries

ANDREU MARTRÓ

Exposició desde el 3 de maig, 1980

San Jordi, 19
Telfon: 531911
Pollença

NOTÍCIES D'ARTS PLÀSTIQUES

-GALERIA DART: Exposició col·lectiva de diversos artistes de la galeria, i en preparació d'una mostra de l'anomenat artista català Josep Meneses.

-GALERIES NORAI: Del tres de maig al tres de juny, exposició de l'obra del conegut artista Mariana Villalta Lapiedra.

-GALERIES BENNASSAR: Exposició de pintures d'Andreu Martró, a partir del tres de maig.

-SALA D'EXPOSICIONS "GUILLERME CIFRE DE COLONYA": Exposició de les obres seleccionades del Certamen Escolar. A partir de l'artista Margaret Eyre.

-SALA D'EXPOSICIONS DE LA CAIXA: Fins el proper onze de maig, exposició d'aquarel·les i dibuixos de temes de Pollença, de Benjamin Smith.

-Ha clausurat la seva exposició el pintor pollencí Defust a la sala Guillem Cifre de Colonia. Feia molts d'anys que no ens havia mostrat la seva obra.

-Han sortit les bases del XIX Certamen Internacional de Pintura 1980, de l'ajuntament de Pollença. Les bases són les mateixes que als anys anteriors, essent el primer premi de 150.000 pts. i medalla d'or. Tots els interessats es poden dirigir a l'ajuntament per a recollir les condicions per a participar.

-Un grup d'artistes pollencins, vuit en total, com altres ocasions, s'han ajuntat a l'estudi de la Secció d'Arts Plàstiques del Club Pollença. Han contractat una model per a poder dibuixar i realitzar treball de nusos.

ESPAI SUBVENCIONAT PER
"SALVADOR", "LACRATS",
DAURATS I POLICROMATS"

C/. Philip Newman, 5
Telf. 530768

electrica
tertime
IMAGEN Y SONIDO
PRIMERAS MARCAS
POSONIC * PIONEER
DUAL * OCNOSON * ITT
C. Monjas, 20 - Tel. 531690 - Puerto Pollensa

Restaurante
CA'N PEP

PUERTO POLLENÇA (MALLORCA) Tl.: 530010

E
S
P
O
R
T
S

ANIMAT CROSS DE "COLONYA"

Francesc Dominguez; Josep Nadal; Bernat Autonell; Joan Plomer; Lluís Ortega; Josep Coll y Bernat Cifre.

Aguiló y A. ger.

—oOo—

Dissabte passat va tenir lloc el Cross dins la campanya de "Colonya i/amb per L'esport", que actualment se celebra a Pollença.

Es varen fer dues divisions general: una per les escoles, l'altre oberta a tothom. Dins cada una es feren distintes subdivisions segons l'edat.

A la Categoria d'escolars hi participaren un total de 110 allots. La classificació segons les edats fou la següent:

9-10 NYS:
58 PARTICIPANTS

NINES.— Maria Bauçà Colorado; Francesca Sander; Antònia Cifre Llompart; M.ª Dolores Llamas; Isabel Sastre Estrany; J. M. Criado; Maria Campomar; Charon Nicole y Joana Coll.

NINS.— Teodoro Sanchez; Miquel Cifre Cifre;

11-12 ANYS:
26 PARTICIPANTS

NINES.— Joana Morro; Joana Cànoves Ribas; Lluïa Galan; Catalina Cerdà; Julie Hadfield; F. Rabassa; Magdalena Cervera; Cristina Capllonch; M. Castanyer y M.ª Bonnin.

NINS.— Joan Daniel; Antoni Alvarez; Antoni Muñoz; J. Capitan; Antoni Sánchez; Josep Frontera; Diaz Pons; A. Peña; R. Chacon y M. Palou.

13-14-15 ANYS:
26 PARTICIPANTS

NINES.— Llorente M.; Mateu Coll; Cifre Crespi; Jaume Puig; A. Cifre; Joan Cifre; Bauçà Manresa; Richard Scott y Martorell; M. Vilanova.

NINES.— M.ª Crus; Laura Cerdà; Campomar Serra; A. Caimari; M.ª Llompart; Espasa; M. Bota; Amparo

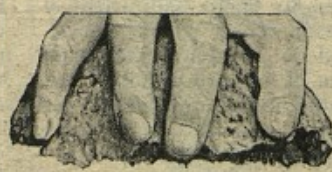
La segona divisió va esser oberta a tothom, fent dues categories: una de senior i una de "veteranos". Hi participaren un total de 44 persones entre homes i dones.

La classificació de veteranos fou la següent: Colmen Constant (fora de concurs), Lluís Canals, Biel Mestre, Andreu Oliver, Josep Coll, Jaume Autonell.

La classificació dels seniors va quedar així: Francisco Campillo (fora de concurs), Manuel Romero, Joan Bauçà, Sebastià Gómez, Manuel Jiménez, Antoni Pons.

La classificació de dones va esser: Magdalena Tornilla, Bel Bordoy, Maria Nadal. Per acabar va tenir lloc l'entrega de premis als guanyadors. Per altra banda, la Caixa de Colonya, organitzador del Cross, amb la col·laboració de la Comissió d'Esports de l'Ajuntament, va obsequiar a tots els participants amb una petita pal·lana commemorativa.

"RACÓ DE SALUT"

COM FER PA INTEGRAL

Tal volta qualcú se demana quina és la relació entre el fer-se el pa i la salut. Molt senzill: Per poder estar realment sans es important aprendre a preparar els propis aliments d'una forma segura i autèntica, sense fantasmes ni mentides, i ja que és el pa l'aliment bàsic, ancestral, de la nostra cultura, es el més indicat per esser elegit com exemple que pugui servir per a recobrar l'estima i confiança en les nostres velles habilitats, apart de lo reconfortant i regenerador que és menjar un aliment preparat per un mateix, amb totes les garanties de que no l'hem privat de cap de les seves propietats nutritives.

Evidentment quan xerr de pa me refereix a un producte aconseguit a partir del blat sotmés a una transformació simple i natural, sense llevar-li cap dels seus components.

Tot el que necessitam per fer pa integral és: Farina de blat sense cendre, aigua i un forn.

En quant al blat, és important que s'hagi segat d'hora (quan la planta és ben seca i el gra madur) i que no hagi estat tractat químicament (esquitat). Actualment existeixen moltes varietats híbrides de blat, concebudes perquè donin més pes. Però no ens deixem enganar: quan més gros és el gra més desequilibrats estan els percentatges dels seus components, disminuint principalment la proporció del "glúten" o "germen", que es la part més vital del gra. Per tant no refusen un tipus de blat sols perquè sigui de gra petit.

Per aconseguir la farina lo millor es dur un sac de blat a moldre al molí, demanant que no li llevin el segó. Després es aconsellable passar-la per un sadàs de malla ampla, a fi de llevar algunes impureses, com serres, troços de palla, o qualche closca d'escarabat...

Anem ara a fer un pa d'un kilo:

En primer lloc preparam el "llevat", uns dos o tres dies abans de pastar, per lo que feim una bolla del tamany d'una nou, amb aigua i farina, que posam dins una escudella, tapant-la amb una fulla de col o bleda, segons el costum, perquè no sequi i sigui bona de fondre. Estirà a punt quan sigui ben agra, cosa bona de saber ensumant o tastant-lo. Lo més senzill és que cada dia que pasteu deixeu el llevat per la pròxima vegada, (mentres no fasseeu pa només un pic o dos cada any...)

A continuació fonem el llevat dins un tassó d'aigua i el mesclam amb uns set-vuit cents grams de farina, afegint l'aigua necessària perquè la pasta sigui el·làstica i una mica moldejable; si ho feim així el pa no se cruïrà. Posam després la mescla sobre una llauna i li feim prendre la forma desitjada, posant-li un poc de farina seca davall perquè una vegada cuit no s'aferrí. Seguidament el tapam amb un padàs deixant-lo en repòs a un lloc calent si és possible (vora una camilla, o al sol...). Entendrem que el pa es "tou" quan el seu volum es aproximadament el doble que el de la pasta inicial, per lo que necessitarà unes cinc o sis hores, segons la farina emprada, si la pasta és clara o espesa i la temperatura. Després el posam dins el forn (el de la cuina de butano, per exemple) quan ja estigui ben calent. Les primeres vegades es necessari comprovar el temps que necessita perquè "pengui color" (sobre una mitja hora). Quan agafi aquest aspecte dorat i amb, convé que estigui un quart més dins el forn amb el foc baix.

Ja tenim el pa cuit, però higiènicament xerrant encara no està a punt per a menjar-lo: un espai d'un o dos dies millorera la seva qualitat alimentària fent més digestiu el midó que conté.

A cada bocinada que pegueu al vostre pa, penseu amb la quantitat i varietat de principis nutritius que vos aneu fent vostra: proteïnes, sals (de calci, magnesi, ferro, coure, potasi i fósfor), grases, hidrats de carboni (midó-calories), vitamines (A, B1, B2, C), entre altres coses, totes elles ben repartides en cada una de les parts del gra de blat. Bon profit!

Joan March

L'ESPERO

L'altre dia en Tomasset no volia anar a escola. "Que tens, guapo?" li vaig dir: "El mestre que mos pega"... respongué. El fetge me va donar dues voltes, la pell se va posar de gallina, vull dir de "Gall" i la sang me corria fins a la mateixa punta de mon ESPERO... Malgrat això no vaig fer res: bó que es un. Però avís que com torni veure en Tomasset anguniat per les manies dels seus mestres, trucaré al tfo Jomeini perquè vengui a posar ordre, o faré un escrit a "El Gall", i vos assegure que no en canteran ni galls ni gallines de tots aquells que s'han equivocat de temps i pot esser d'ofici.

* * *

De vegades veig la televisió, i un bon dia vaig tenir la desgràcia d'enfitorar un programa anomenat "Ding Dong", i esperant trobar-me amb qualche exòtica costum japonesa, tot el que vaig veure va esser un "homo hispanicus" bavant com un ca pardi per que li estaven oferint un "Mejillón gigante" més quatre-cents mil reals per haver endevinat el nom d'aquest singular espècia. A lo vist a la nostra badia tenim molts de "Mejillons gigantes", i si a Madrid m'han de donar tota l'enomenada "realesa" de doblers, lo cert es que havia pensat en banyarme les pomes. Però com un bon pollencí que som, ben aviat m'ha fugit la idea de la cresta, i m'he decidit per regalar qualche llibret als entesos de TVE on puguin veure que els "mejillons gigantes" se diuen NACRAS.

* * *

Aquests passats dies una "embaixada" de nins francesos va estar entre nosaltres com a conseqüència d'uns intercanvis escolars internacionals. Contaren que en els seus pobles, quan té lloc un d'aquests esdeveniments, l'Ajuntament els reb oficialment obsequiant-los amb petits objectes testimonials i desfent-se perquè ho passin lo millor possible i s'han duguin un bon record. Però a Pollença no ha estat així: les nostres autoritats no tenen temps de dedicar cap atenció a lo que no sigui posar traves burocràtiques, o no valen, o no en saben.

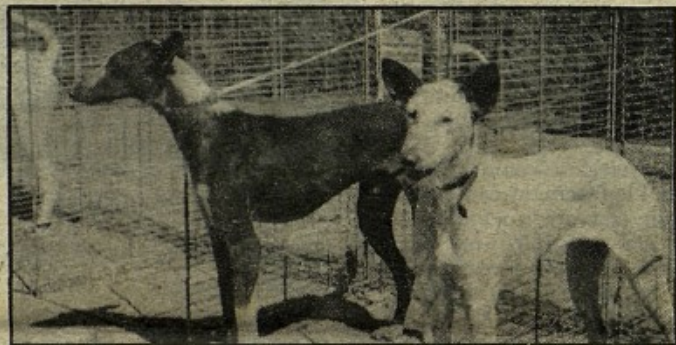
EL CA EIVISSENC

El ca eivissenc ha estat un dels animals autòctons de les illes que més bé s'aguantat dins d'unes característiques més o manco definides i conegudes.

Qui no coneix l'exura d'un ca Eivissenc? es un ca de grandària mitja, més bé tirant a grossa, de cames llargues, aspecte agalga, són característiques ben conegudes de tot-hom. Solen pesar devers una vintena de quilos i el color varia entre el blanc i el distints tons del roig quasi sempre barrejats.

Tenen dues variants de pel: la de pel curt o llis, i l'altre anomenada de pel dur per tenir-lo risat i gruixat.

L'altura a la creu varia entre el 58 y els 65 cm., essent les femelles un poc

més petites que els mascles.

Les seves facultats cap a la caça del conill són degudes entre altres punts, a les cames llargues que té, alt promitx d'intel·ligència, demostrada al combinar-se perfectament amb els companys de la manada quant caça. També és degut al desenvolupament de les orelles, nas i ulls, sentits imprescindibles per la seva missió de caçador.

La caça del conill pels cans Eivissencs té lloc als boscos i a les garrigues de les marinas.

Cada caçador mena una guarda de cuses que cacen amb un sol ca, això té raó de ser degut a que els cans se solen barellar per agafar el conill.

El caçador una vegada ja és a la garriga amolla els cans, que s'escampe com

una estrella, ben aviat. Quant un dels cans afina un conill, emet una llegrada especial, que els caçadors anomenen aglapit, i tots els altres cans en sentir cose n'hi van de quatre, i perfectament entesos, encalquen el conill. Tot el temps lladren i només s'aturen si perden el conill.

Una vegada agafat el conill entre tota la guarda, el ca que el té a la boca el du a l'amo, que el sol recompençar amb unes paraules d'estima.

Aquest sistema de caça es d'una gran bellesa i espectacularitat, ja que se tracta d'una lluita noble entre el ca i el conill, la velocitat i intel·ligència enfronten dos animals l'un davant l'altre.

LLORENÇ PAYERAS
Abril 80.

Galerías Vicens

L'ARTESANIA DE ROBES DE LLENGUES
DE POLLENÇA AMB PRESTIGI INTERNACIONAL
CONFECCIO, ANTICS I OBRES D'ART

CA'N MOROU SPORTS

ARTICLES SPORTIUS

GRAN SURTIDO:

TIENDAS DE CAMPAÑA

MOCHILAS

SACOS DORMIR

ARTICULOS CAMPING

Carrer Major, 40 POLLENÇA

**ENCARA
NO ESTA
SUBSCRIT
A
"EL GALL"**

Informació
Telf. 531674
C/. Sant Isidre
n.º 3-A